

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

פרשת בהר

כי ימוך אחיך ומטה ידו עמך. ובמדרש הדא הוא דכתיב אשרי משכיל אל דל וגוי ע"ש. כי ימוך אחיך, פי' כי יהיה אחיך בירידה ותרצה להעלותו, ומטה ידו עמך ר"ל תראה שתהא שוה עמו, שיהיה בשוה עמך ואתה עמו, וזה נקרא ירידת המוחין. וכפי שאומרים בשם הצדיק הקי' ר' שלמה קארלינער ז"ל: כשרוצים להעלות אדם מרפש וטיט, אזי צריך לירד בעצמו לתוך הרפש עד מדריגתו של חברו, ובזה והחזקת בו תחזק אותו. הה"ד אשרי משכיל אל דל שמכניס השכל לתוך הדל כמ"ש (משלי ט"ז) משכיל על דבר ימצא טוב, ר"ל המשכיל בא על הדבר האיך להמציא הטוב.

בית אהרן

פרשת בחוקתי

"ונתתי את שמייכם כברזל ואת ארצכם כנחושה", פרש"י: אבל משה תיקן להם לאמר 'שמייכם כנחושה' שהוא מזיע 'והארץ כברזל' שאינו מזיע ונשמרים הסירות ואינן מרקיבין, אבל כאן נאמר 'שמייכם כברזל' שאינו מזיע 'וארצכם כנחושה' שמזיע ונרקבים הסירות, ע"ש ובפ' תבוא דברים כ"ח כ"ג. אמר הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל, שהכונה שבפרשת בחוקתי כתיב שיהיו השמים כברזל שאינו מזיע שלא יהיה להם שום אתערותא מלעילא לתשובה רק שיצטרך להיות מקודם באתערותא דלתתא, וזהו והארץ מזיעה כנחושת, אבל משה תיקן להם שיהיו השמים מזיעין כנחושת היינו שיבוא להם אתערותא דלעילא אף שהארץ אינה מזיעה כברזל, היינו אף שאין להם אתערותא דלתתא מכל מקום יבא להם בתחילה אתערותא דלעילא.

אמרי קודש

עצה לחיים

שלא יהא חלוק על המקום

איתא במדרש וכן פירש רש"י בחומש על פסוק 'ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך' פירוש שלא יהיה לבך חלוק על המקום, ואומרים בשם הרב הקדוש רבי שלמה קארלינער זצוק"ל הפי', אשר בכל מקום שהוא יעבוד את ה' יתברך. כי יש בני אדם כשהם באיזה מקום ואינם עובדים לה' יתברך אומרים שהמקום גורם, כי אם היה באיזה מקום אחר בוודאי היה עובד לה' יתברך. על זה אמר המדרש שחלילה לומר כן, לזה אמר שלא יהיה לבך חלוק על המקום, כי לא המקום גורם חס"ושלום איזו מניעה לעבודתו יתברך, כי כיון שהכל מאתו יתברך ורצון ה' יתברך הוא שיהיה האדם כעת במקום הזה, מסתמא גלוי לפניו ית' שזה המקום לא יגרום שום מניעה חס"ושלום לעבודתו יתברך, רק המניעה הוא מצד האדם.

בית אהרן לג, א

מסכת חיים

תולדות חייו (כ)

לעצור הקטרוג

את הקשר בין הרב והתלמיד השרף מסטרעליסק פתחנו לסקר עם סיפור התקרבותו לרבינו הקדוש מקארלין. בקשר לכך קיימות עוד גירסאות על הקורות באותם ימים אחרי התדבקותו לאישו הגדולה של רבנו הקדוש ועל הימים שעשה במחיצתו מבלי להודיע הדבר לבני ביתו.

בכתבי ר"י שוב מובאת הנוסחא הבאה: לאחר מספר שנים ששהה בקרלין, אמר לו רבינו הקדוש שיש עליו קטרוג גדול בשמים, מצערה וחלישות דעתה של אשתו. נשא רבי אורי רגליו והלך ללבוב, התנצל לפני אשתו על העדרו. והתחנן לפניה בדמעות שליש שתמחול ותרשה לו לשוב חזרה לרבו וחזר לרבו כנ"ל.

הכי דמי קושטא

בהיות רבי אורי אצל רבינו, שמשוה זוגתו הצדקת כמשרתת בבית הגאון הצדיק ר' נפתלי הירץ סוחיסטאווער זצ"ל הנקרא 'דער שווארצער מגיד'. כשחזר רבי אורי ללבוב לחוג את חג הפסח בביתו הוכרח גם הוא להסב אצל המגיד, וכראות הגאון הנ"ל גודל התלהבותו וקדושת הנהגתו של רבינו שאל אותו הן כבודו הוא ירא שמים וכתוב 'ותקם את דבריך כי צדיק אתה' והרי כתבת והבטחת בכתובה, ואנא אפלא ואוקיר ואיזון ואפרנס וכו', ואיך עניי זו לשוא תשמור? השיב לו רבינו

הקדוש (מסטרעליסק) שפיל לסיפא דכתיב: 'כהלכות גובראין יהודאין דמפרנסין נשיהון בקושטא', לכן נסעתו מקודם להרבי לבקש את האמת. (אור עולם)

שבע שנים ועוד שבע שנים

אמנם כפי הגירסא הראשונה (שהובאה לעיל בגל' כ"ח) וכפי שהובא סיפור זה ב'שמע שלמה' ח"ב, המאורע היה שנתגלה ע"י סוחר מעירו, וכמובא שם בזה הלשון: ויהי כבוא הסוחר לביתו, וילך אל הרב אב"ד דשם.. וישלח הרב מכתב אל הרה"ק מקארלין, מעגמת נפשה ויראתה של אשת הרב ר' אורי.. וזה ה' אחרי ככלות שבע שנים הנ"ל, ויקרא הרה"ק ר' שלמה את הרב ר' אורי והראה לו המכתב, ויצו עליו שיסע תיכף לביתו, וכן עשה... ובהיותו שם חודש ימים, התנצל עצמו לפני אשתו, שעוד מהכרח לו להיות עוד אצל רבו, להשלים את נפשו, וביקש אותה להרשותו ליסע שוב לקארלין והסכימה לו... ונסע שוב קארלינה, והי' שם עוד **שבע שנים אחרות...**

לפי סיפור הדברים בגירסה זו יוצא: כי הרה"ק הר"א מסטרליסק התקרב לרבו מרן הרש"ק זיע"א בערך בשנת תקל"ח, ושהה שם עד שנת תקמ"ה, ואז חזר עוד להסתופף בצלו במשך שבע שנים נוספות כאשר רבינו עבר לדור בלודמיר עד להסתלקותו בשנת תקנ"ב.

תואר פני הקודש

תמונת הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל בימינו בזוועהיל

באדיבות מכון 'אל החרים' זוועהיל

סיפור בחיים חיותו

על נכלאותו בחיים חיותו, ועל ציונו הקדוש ש"כשעומדים על הציון הוא ממש כמו בחיים חיותו" (הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע א')

נעשה אד"ם נאמר בעבורך

כהמשך למעשה שסופר בגיליון הקודם, סיפור שנקשר לליג בעומר ולחיצים שגורם בעת הריגת משיח ה', וכן לאור האסון הכבד והנורא שאירע למגירת לב כל ישראל, במותם הטראגי של מ"ה קרבנות הציבור שנגבו מאיתנו בהאי יומא קדישא באתרא דקודש קדישא, זמן קצר לאחר שקיבלו עליהם עול מלכות שמים במעמד עילאי ומרומם לכבוד התנא האלוקי רשב"י. אכן אין איתנו יודע עד מה, ומי אנו קטני השגה כי נבין, אולם כנטפי תנחומים ומעט צרי ללבבות הנשברים אפשר כי מהסיפור הבא ניתן להקיש גם על מ"ה הנשמות הזכות והטהורות - עולות תמימות אלו, אשר בעלותם בסערה השמימיה ודאי נטלו את עוון העם על כתפם, ויכפרו על בני ישראל, ומי יודע כמה גזירות קשות ביטלו בצילו של האי תנ"א רבי שמעון בר יוחאי אשר יכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין.

זרנו בחיים

מדור זכרון לצאצאי רבינו זי"ע

הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע א'

נעלה בזה מעט מדעיר מדברות קודש והקשר עם רבינו הקדוש זי"ע א', לרגל יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע בשבת קודש הבעלי"ט ספירת י"סוד שביסוד" כ"ו אייר, שהיה נכדו ונושא שמו הטהור של רבינו הקדוש מקארלין זי"ע.

הרה"ק רבי שלמה היה בנו של הרה"ק רבי מרדכי מרדכי"לה (הראשון) מזוועהיל בן הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזוועהיל זי"ע, השני בשלשלת הקודש (בנו של מייסד השושלת הרה"ק רבי משה"לה בן המגיד הקדוש מזלאטשוב זי"ע) שהיה חתנו של הרה"ק רבי ישראל חיים מלאומיר זי"ע - חתן רבינו הקדוש זי"ע א'.

נלקט בזה גרגרים אחדים מאמרי פיו על רבינו הקדוש:

אמר להרה"צ רבי אלי' ראטה, (ביסוד צדיק, עמ' רלט) שהוא נקרא על שם הרה"ק רבי שלמה מקרלין זי"ע. ויצוין כי זאת על אף שזקיני אבי אמו גם היה נקרא "רבי שלמה מגראנוב" ואעפ"כ שמו נקרא ע"ש רבינו הקדוש מקארלין.

זקנתו - בתו של רבי חיים ישראל - הרבנית מרת דבורה ע"ה אשת רבי יחיאל מיכל הני"ל, כפי המסופר והמקובל בבית זוועהיל בשם רבי שלומק"ע, בקטנותה החזיק אותה רבינו הקדוש מקארלין בזרועותיו. עוד אמר כי הרשע שירה בהקדוש רבי שלמה מקרלין הי"ד היה שליח מהסטי"א שלחמה באותו צדיק.

כן מסופר (שם כדלעיל) כי הרבנית דבורה ע"ה סיפרה שבעת שירה אותו רשע ימש"ו בהק' רבי שלמה מקרלין הי"ד זה היה בשבת בשעת אמירת כתר והבחינה באותה שעה על זקנה שיוצאים המלים של כתר מפיו הק' כמו מטבעות זהב.

בשם זקנתו זו סיפר רבי שלומק"ע להרה"ח רבי יצחק אייזיק אייזין ז"ל שכשהיתה ילדה שלח אותה רבינו בכל פעם לחלק הכסף שהיה לו בביתו ולא השאיר בשבילו כלום, פעם אחת אמרה לה אמה שתראה שלא תחלק הכל רק תשאיר ג"כ בשביל בני הבית כי אין לה במה לחיות, והשיבה לאמה אל תדמי בנפשך שתמנעי אותו מלפזר מה שיש לו, אם אני לא אהיה השליח יהיה לו שלוחים אחרים, אי"כ למה תמנעי אותי שלא אהיה שליח מצוה בזה. (כתבי הרה"ח ר' יצחק מנשה הכהן ראזנפעלד ז"ל.)

בס' "יסוד צדיק" מובא (עמ' שז): ביומא דהילולא של האדמו"ר הרה"ק רבי שלמה מקרלין זי"ע א', היה יכוח בבית מדרשו של הרה"ק רבי מרדכי (הראשון) זי"ע עם לומר תחנון. אז ניגש רבנו אל אביו הק', ואמר לו: שדמות נראתה אליו בחלום והורתה לו שיגידו תחנון... חקר אביו לתואר הדמות שנראתה לו, וכשתיאר רבנו בפני אביו את תאור הצורה, אמר לו אביו הקדוש שזו היא דמותו של הקדוש רבי שלמה מקרלין זי"ע. (אמנם יצוין כי בכל הנוגע לשאר ענייני השמחה ביום הנשגב דכ"ב תמוז נהגו כן אצל צדיקי זוועהיל, וגם בברכת "שהחינו", ואף קבעו ליום זה חגיגות שמחה כגון "חנות הבית" וכדו', וכפי שהיה אצל הגדו"ח רבי גדליה משה אייזנבאך שליט"א ובהוראת ובהשתתפות בעל היקרא דמלכא' מזוועהיל.)

מתחילה בעת היודוע לו דבר האסון - התמרמר מאד. אמנם בשמים ביקשו להפיס את דעתו, וגילו את סוד הענין, כי בהסתלקותו כיפר על בני ישראל - ואילו לא פגעו בו היו נאבדים הרבה מישאל, ועדיין לא קיבל ניהומים. שוב גילו לו רזא מן שמיא ואמרו לו: "איילו לא ירו במרן הרש"ק היו נהרגים אלפים ורבבות יהודים", אמנם גם גילויים אלו לא הרגיעו את רוחו הסוערת - זאת בהתחשב בגודל האבידה של הסתלקות מרן הרש"ק זי"ע א' הי"ד. או אז שוב נגלה אליו הדיבור מן שמיא וגילו אותו כי לולי כך היה נגזר כמעט גזירת כליה חלילה, ורק כשמעו דברים מפורשים אלו מפי הגבורה או אז נחה דעתו הקדושה.

כעין זה מסופר ב'ברכת אהרן' גם על הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זי"ע - תלמידו המובהק של רבנו הקדוש מקארלין זי"ע אשר בחיי חיותו גילה לו רזין דסתמינן ואף לא העלים הימנו את חכמתו בשיחת חיות ועופות.

בעת הסתלקות רבינו הקדוש לא היה הילעכוויטש' בלודמיר, ובהגיע אליו שמועת השבר הגדול פנה ויסע למקום רבו, ויפן אל רעו וידידו הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע תלמידו הקרוב וכן טיפוחיו של רבינו וישאל אותו: "אחא! הכיזו הרשית זאת? אמנם אני לא ידעתי, אבל אתה ידעת וגם היית! אילו הייתי פה לא הייתי מרשה זאת". ובלשונו: "ברודער! פאר וואס האסטו גילאזט אזא זאך, מילא איך האב נישט גיווסט, אבער דוא האסט גיווסט און ביזט גיווען, ווען איך וואלט גיווען דא, וואלט איך נישט גיווען צוא גילאזט".

ענה לו ה"אלטער סטאלנינער" בגילוי מן החדר: בזמן שנתנה רשות למשחית, שקל רבינו בדעתו: האם שימותו עשרת אלפים איש, או שימסור נפשו תמורתם. ולא היה פנאי לחכות, עד שהחליט בעצמו והיה מה שהיה, קיבל על עצמו לכפר על בני ישראל, ובה נתבטל הקטרוג על העיר.

שנה, היו אוכלים ימים, דהיינו לכל בחור

שיבה היו שבעה בעלי בתים לשבעת ימי השבוע

אצל כל אחד מהם היה אוכל יום קבוע אחד בשבוע.

חנוונים שלא קבלו תלמידים ב"ימי השוק" מחמת היותם

בימים ההם בחנות מהבוקר עד הערב, לא סרבו לקבלם לשאר

הימים, ואלה שלרגל מסחרם היו מאחרים את בואם הביתה בערב

היו נותנים לבחור כסף במקום ארוחה, וכסף זה היה מספיק לו

לארוחת הערב והיה נשאר לו גם עודף הרבה. בעלי בתים היו

מחפשים בחור לשבת בדרך כלל לא היה בית שיסרב מלתת יום

אכילה לתלמידי ישיבה, והיו נוהגים לקבל את בחורי הישיבה

ולתת לו את מזונו בסבר פנים יפות.

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

ר' ליפא מנדלסון ז"ל - כותב השורות

מאוכלי ימים בלודמיר

נחזור שוב לקטע הסיים ברשימות תלמיד

הישיבה ר' חנינא ליפא הכהן מנדלסון ז"ל.

ר' חנינא ליפא נולד בליביוונע הסמוך ללודמיר לאביו ר' אלקנה הי"ד, ואחרי לימודו בישיבה בלודמיר הוסיף ולמד

מספר שנים בקישינב. נישא עם בת רבי שלמה הלוי ממשפחת לעווין הידועה בלודמיר, שם היתה להם חנות בדים, והשתייכו לחסידות סטעפין. ר' חנינא ליפא שרד את השואה בחסדי השם עם שלשת בניו, והיה ת"ח ובעל דיקדוק וירא וחרד כל ימיו. עלה לא"י בה חי עד סוף ימיו ונפטר בשיבה טובה.

וכה כותב על מנהג אכילת היטעג' - הימים:

תלמידי הישיבה בלודמיר שכמעט כולם באו מן החוץ כמו כל

תלמידי הישיבות בפולין ובליטא בשנים ההן קרוב לפני חמישים

רוצה לקבל את העלון במייל?

שלח הודעה ל-

A023011122@gmail.com

המעוניין לקחת חלק בהפצת העלון

מוזמן להתקשר

לקו לודמיר 02-30-111-22 שלווחה 8

הנדיב החפץ בעילום שמו

מעיר לונדון יצ"ו

לזכותו ולזכות משפחתו,

ושיצליח בכל מעשיו

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר

איריס בת סוליקה

וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם

להצלחתם, ברוב נחת ושלחה